

SZÚCS TÍMEA¹

Ahol az álmok valóra válhatnak

Bevezető

Jelen tanulmányban Magyarország egyik kiemelkedő – elsősorban hátrányos helyzetű zenei tehetségek támogatásával foglalkozó – intézményét mutatom be, amely nevéhez számos sikeres továbbtanulás és zenei pálya kötődik. Céлом az intézmény sikerének és működésének feltérképezése volt, feltárni azokat a komponenseket, amelyek lehetővé teszik ezeknek a nehéz sorsú fiataloknak az előrehaladását és zenei pályájának fejlődését.

A Snétberger Zenei Tehetség Központról

A Snétberger Zenei Tehetség Központ 2011. júniusában Felsőörsön nyílt meg norvég-magyar támogatással. A Központ kialakítása Snétberger Ferenc és Mészáros Zoltán nevéhez fűződik, akik úgy gondolták, jó lenne kimondottan roma származású zenei tehetségek segítségével, támogatásával foglalkozó iskolát létrehozni Magyarországon. Emellett hosszútávú cél a zenész cigányság kultúrkincsének átmentése, valamint a roma közösségek gazdasági és erkölcsi felemelkedésének segítése. A központ alapítványi és pályázati erőforrásokból tartja fenn magát.

A szervezet felépítése jól átgondolt struktúrát mutat. A zenei- és művészeti igazgató Snétberger Ferenc. Zenei kérdésekben a zenepedagógiai koordinátorral hoznak döntést. A nemzetközi kapcsolati referens, pályázati referens a szervezet működését segíti, a zenepedagógiai koordinátor, a mentorok, vezető animátor és animátorok a diákok mindennapjait támogatja a képzések idején. A technikus és a technikai személyzet pedig a tanulók jólétéért felelősek a kurzusok alatt. A mentorok emellett egész évben segítik a diákok munkáját, fejlődését, kapcsolatot tartva a családjikkal és tanáraikkal, fenntartva motivációjukat.

---

¹ Dr. Szűcs Tímea adjunktus (Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet)

Évente 50-60 hátrányos helyzetű tehetséges fiatal vehet részt a 12 hetes (6 hét nyáron, 3 hét ősszel és 3 hét tavasszal) zenei képzésben és tehetséggondozásban az ország különböző területeiről és határon túlról egyaránt. Az intenzív bentlakásos képzés Felsőörsön szép környezetben zajlik kényelmes szobákkal, jól felszerelt próbatermekkel, színpaddal, sportpályákkal. Az étkezés is biztosított, tehát a fiatalok családi helyzetüktől, lakóhelyüktől függetlenül minden segítséget megkapnak, ami a zenei pályájuk elindításához szükséges.

A képzés során a 12-24 éves fiatalokat mind a hazai, mind a nemzetközi színpadokon elismert művész-tanárok oktatják. A tárgyi tudás mellett elengedhetetlen a megfelelő önismeret, az elérhető célok és a reális pályakép kialakítása is. A képzés során nemcsak a klasszikus zene jelenik meg, hanem a jazz is. Külön értéke a képzésnek és egyben kiváló motiváció és példakép a diákok számára, hogy a tanárok között egykori tanítványok is jelen vannak.

A komplex program öt terület köré szerveződik: tehetségkutató; zenei képzés, munkaerőpiaci képességfejlesztés; pályorientáció és karrier-tanácsadás; szociális gondozás, mentorálás és koncert-szervezés.

A Snétberger Alapítvány növendékei a nemzetközi hírű Veszprémi Jazz Fesztivál közreműködői között (2023)

A képzés keretében a diákok intenzív zenei képzést kapnak. Rengeteg egyéni hangszeres, zenekari, zeneelméleti és improvizációs órájuk van, emellett angol, zenei menedzsment, számítástechnika és roma kultúra tanulására is van lehetőség. Az órák során élménypedagógiára építő, személyes, egyénre szabott fejlesztési tervvel támogatott eszközökkel segítenek a fiataloknak a családból hozott hiányok feltöltésében és továbbtanulási esélyeik növelésében. Támogatást kapnak pályaaorientációs tanácsadás, pályázatírás területén is, illetve egész éves személyes tutorálást a mentorok által.

A zenei fejlődéshez elengedhetetlen a zenekari gyakorlás és a színpadi gyakorlat megszerzése. Ezért nagy hangsúlyt fektetnek a koncertfelkérésekre hazai és nemzetközi szinten egyaránt. A diákok átlagosan 120 fellépésben vállalnak közreműködést, körülbelül 100 órányi zenei produkcióban.

Az iskolai teljesítmény mellett létfontosságú a szociális kompetenciák és egyéb készségek megerősítése, fejlesztése. A szociokulturális hátrányok leküzdésében jelentős szerepet játszanak a képesség- és személyiségfejlesztő, felzárkóztató és rekreációs modulok. Elengedhetetlen, hogy a diákok szükségleteire, igényeire és képességeire épüljenek a képzések. A program során egyfelől konkrét ismereteket kapnak az öngondoskodó, kiszámíthatóbb életvezetéshez, az egészséges szabadidő eltöltéshez, a kiegyensúlyozott időkezeléshez és feszültségmenedzsmenthez. Másfelől fejlődnek a társas készségeik, a kezdeményező-készségük, a kommunikációjuk, az együttműködési képességeik (<https://www.snetbergercenter.org/>).

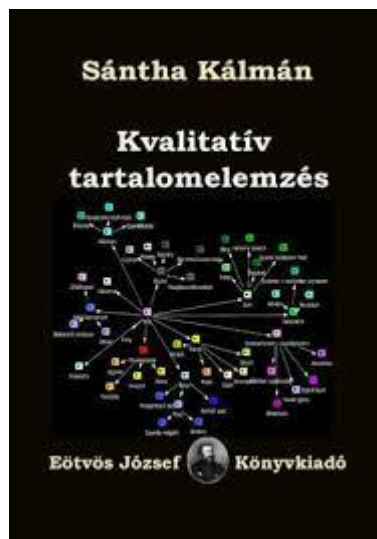
Módszerek

Kutatásomhoz a kvalitatív módszert választottam, mert az interjúalanyok nyitottabbak és kommunikatívabbak a személyes beszélgetés során, ami lehetőséget ad a mélyebb összefüggések feltárására is. Az interjúk 2023 áprilisában készültek Felsőörsön a tavaszi kurzus idején. A két napos ott tartózkodásom idején lehetőségem nyílt mind a diákokkal, mind a felnőttekkel informális beszélgetések során megismerkedni, így az interjúk alkalmával valóban felszabadult, őszinte beszélgetésekre volt lehetőségem.

A kutatás során félig-strukturált interjúkat készítettem a zenepedagógiai koordinátorral (1 fő), a mentorokkal (3 fő), a vezető animátorral (1 fő) és animátorokkal (2 fő), valamint zenetanárokkal (3 fő). Emellett fókuszcsoportos interjúkat folytattam a gyermekek csoportjaival, akiket háromfelé osztottam: a

teljesen új diákok (5 fő), az egy éve a programban lévők (4 fő), továbbá a több éve a programban lévők (4 fő) körére. Jelen tanulmányban a fókuszcsoporthoz tartozó interjúk elemzésének eredményeit mutatom be.

A MAXQDA kvalitatív adatelemző szoftvert használtam a válaszok objektív elemzéséhez, így lehetőség nyílt az adatok kvantifikálására is. Nélkülözhetetlen szempont volt a szövegek központúsága, hogy eleget tehessek a beavatkozásmentes vizsgálatok elvének (Babbie 1986; Sántha 2015). Az fókuszcsoporthoz tartozó interjúk tartalmi elemzése során a szavak és kódok mennyiségének kiszűrése volt a célom, ezért a strukturális szerkezeti megközelítést részesítettem előnyben. A főképek és a fogalmi kategóriák azonosításánál az interpretatív típusú elemzés került előtérbe. A kódolási kategóriaállítás közben a kombinált logika módját használtam. A kódolás során először deduktív módszert alkalmaztam, és a szövegtöredékekből nyert adatokat előre kialakított főképekhez soroltam. A főképek alapját az interjúvázlat kérdéskörei képezték (zenei biográfia, iskolaválasztás és motiváció, családi háttér, jövőkép). A következőkben adatvezérelt módon, az induktív módszer alkalmazására is sor került, így újabb főképek alakultak ki (különleges történetek) (Sántha 2022).

A kutatás belső megbízhatóságához a kódolás megbízhatósága szükséges, ami hozzájárul az elemzés általános megbízhatóságához is (Sántha 2012). Ezért a kódolási folyamat megbízhatósága miatt az intrakódolás technikájával dolgoztam (Dafinoiu–Lungu 2003). Az első körben $i = 361$, a második körben $j = 378$ kód alakult ki. A két kódolási körben $n = 361$ volt a megegyező kódolási szituációk száma. Így az intrakódolás módszerének képlete szerint a kódolás megbízhatósági mutatója $k_m = 0,97$.

Interjúkérdéseim az alábbi témák mentén rajzolódtak ki:

1. Zenei biográfia
2. Iskolaválasztás, motiváció
3. Családi háttér
4. Jövőkép

Kutatási kérdések

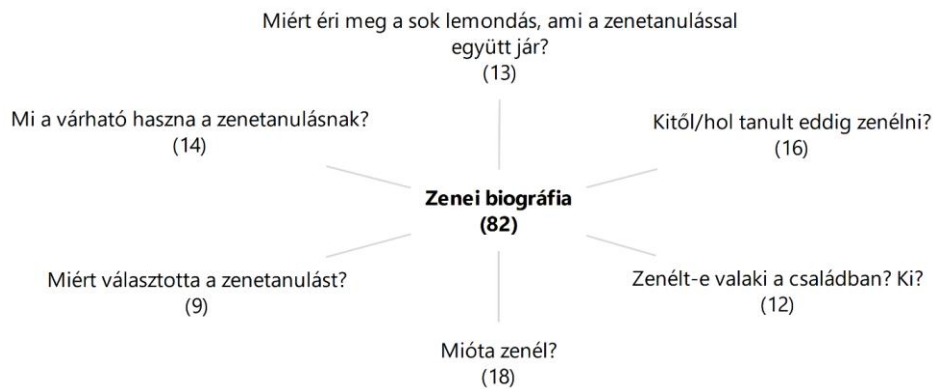
1. Milyen arányban vannak a zenei pályára készülő fiatalok családjában zenész családtagok? Hatással vannak-e a családban élő zenészek a diákok zenei pályájára?
2. Miért ezt az intézményt választották a tanulók? Mi motiválja őket a zenei pályára?
3. Hogyan befolyásolja a családi háttér (hozzaállás) a diákok zenei pályájának fejlődését?
4. Milyen jövőképük alakult ki a tanulóknak?

Eredmények

A kódolás eredményeként összesen 378 kód jött ki és öt fő kód rajzolódott ki: Zenei biográfia (82), iskolaválasztás és motiváció (186), családi háttér (58), jövőkép (37), különleges történetek (15). A legtöbb kód az iskolaválasztás és motiváció területéhez kapcsolódik, ami nem meglepő, hiszen a szakma iránt erősen elkötelezett diákokról van szó. A zenei biográfia vonatkozásában a család és zene kapcsolatát tártam fel. A családi háttér kérdéskörében inkább a hozzáállás, a támogatás, segítség került előtérbe. A jövőkép tekintetében általánosságban és kifejezetten a zenei tanulmányokra vonatkozó tervek kerültek szóba. A különleges történetek új főként jelent meg a kódolás folyamata során. Ezek olyan speciális, érdekes esetek, amelyek nem tartoztak az egyes kérdéscsoportokhoz, de sokat elárulnak ezeknek a fiataloknak az életéről és lehetőségeiről.

Bár azt várnánk, hogy a legtöbb kód a régi diákokhoz (124) kötődik, hiszen ők már évek óta részesei a programnak, mégis kiemelkedő az újonnan belépett diákok (156) csoportja. Ők csak néhány napos tapasztalattal rendelkeztek, de rendkívül lelkesek és rengeteg új élmény és benyomás érte őket, ezért ömlött belőlük a szó. Ennek köszönhető a kódok kiemelkedő száma. Az 1 éve a programban lévő diákokhoz 98 kód tartozik.

Az első ábrán a zenei biográfiához kapcsolódó kódok számai láthatók.

1. ábra
A zenei biográfia kódjainak száma

A zenei biográfia főkéddhez 6 alkód és 82 válasz kapcsolódik. A „Mióta zenél?” kérdésre nagyon változatos válaszokat kaptunk mindhárom diákcsoportban. Ennek oka egyrészt a diákok közötti korkülönbség (nem egyenes arányban), másrészt a nagyon változatos zenei életút. Néhányan bekerültek zeneóvodába és 6-7 éves koruk óta zenélnek, tehát akár 10-12 éves zenei múlt is áll mögöttük. Mások alig egy-két éve kezdtek el zenélni (idősebbek közül is), de jól haladnak, elhivatottak, ezért lehetőséget kaptak, hogy részt vegyenek a programban.

A családban élő zenész kérdésre három típusú válasz érkezett. Két diáknál egyáltalán nincsen zenész a családban. A másik típusba a hobbizenészek tartoznak, akik a maguk örömeire, autodidakta módon vagy családtagjaiktól illetve tanultak meg egy hangszeren játszani. Hasonló arányban, mint az előző típus, a harmadik csoportba a hivatásos zenészek csoportja tartozik, akik ebből élnek, iskolai végzettséggel rendelkeznek zenei tanulmányaikat tekintve. Tehát úgy tűnik, hogy a család zenei múltja jelentősen befolyásolja a gyermekek zenei tanulmányait. A látott példa, a házat betelítő zenész meghatározó, kedvet csinál a zenei tanulmányok elkezdéséhez.

A diákok esetében a zenei tanulmányok elkezdése minden esetben formális keretek közt történt. Egyesek alapfokú művészeti iskolákban, mások zeneiskolában kezdtek el tanulni (Szűcs, 2019). Néhányan a Máltai Szimfónia Program² keretein belül kezdték meg zenei tanulmányaikat és lehetőséget kaptak a Snétberger Zenei Tehetség Központban további fejlődésre.

² A Máltai Szimfónia Program az általános iskolások számára nyújt zenetanulási lehetőséget.

A zenetanulás elkezdésének okai között külső és belső tényezőket egyaránt találunk. A belső motívumok között megjelenik az éneklés, a zene szeretete, ami ének-zenei általános iskolába vagy zeneiskolába vezette a gyermekeket (emocionális). Más esetben a hangszer tetszett meg a tanulóknak, ezért kezdtek el a zenetanulást (racionális). Vannak, akiknek teljesen egyértelmű, hogy zenészek szeretnének lenni, mást nem is tudnak elképzelni maguknak. Meghatározó a környezet is, nemcsak az otthoni, amiről már korábban szó esett, hanem a szomszédok is (akik zenéltek) példát jelentettek a diákok számára (tradicionális) (Tódor, 2020).

A zenetanulás várható haszna kérdésre különleges válaszokat kaptunk, ezért szó szerint idézek egy párat. Néhányan úgy gondolják, hogy a zenével adni tudnak valamit másoknak: *„Úgy viszonyulok a zenéhez, hogy azért vagyok zenész, hogy azokat az impulzusokat, érzéseket, amiket én mondjuk megéltem vagy meg fogok élni, azt át tudjam adni a hallgatóságnak”* (rég diák 1). *„A művészettel valamit átadunk, aminek értéke van, és hogyha ez sikeres, akkor ez egy jó érzés”* (új diák). Mások számára az önkifejezés lehetőségét jelenti a zenélés: *„Szerintem én jobban ki tudom fejezni magam, és szerintem jobban meg lehet engem a zenén keresztül érteni, mert ez a lényege, hogy szavak nélkül is el tudjuk mondani az érzelmeinket”* (rég diák 4). Vannak, akik számára a zenélés nyújtotta élmény a legkiemelkedőbb: *„Egy olyan élmény, amit soha nem felejt el az ember, és egy kiváltságos munka”* (1 éve a programban lévő diák 2). *„Ez egyfajta, hát tulajdonképpen egy drogként hat az emberre, tehát ez egy olyan felszabadulás is tud lenni, amire tényleg egy embernek szerintem szüksége van valamennyire az életében”* (új diák 5). *„Szerintem nincsen olyan, aki nem hallgat zenét, és akkor talán játszani meg még nagyobb élmény”* (új diák 3). Számos fiatal gondolja úgy, hogy a zenélés számára azért hasznos, mert azt csinálhatja, amit szeret. *„Ennek az a haszna az életünkben, hogy szerintem, akik már itt vannak ebben a táborban, hogy azok már nem úgy fogják fel a zenét, hogy ilyen hobbiként, vagy hogy elgítározgatok, vagy elzongorázgatok, hanem hogy ez teljesen az élete részévé vált, és az a haszna belőle, hogy azt csinálja, amit szeret. És ebből a legeslegjobbat, száz százalékot hoz ki, ha nem többet”* (új diák 2).

„Miért éri meg a lemondás a zenetanulás miatt?” kérdés kapcsán abban teljesen egyetértett a diákok mindhárom csoportja, hogy ténylegesen lemondást kíván a zenetanulás. A legnagyobb nehézséget az időhiány okozza, ahogy

megfogalmazták: „kvázi ilyen dupla oktatásban vagyunk még” (új diák 4). A közismereti tárgyak mellett – akár általános iskolai, akár középiskolás szinten – a zenei tárgyakra és emellett a rengeteg gyakorlásra is kell időt szánni. Ugyanakkor van egy belső készítés is a tanulóknál, ami miatt lemondanak egyéb tevékenységekről vagy a pihenésről: „Én úgy szeretek lazítani, meg pihenni, amikor már megcsináltam a kitűzött célokat. Például hétvégén én, ha hazamegyek, akkor én nem tudom azt csinálni, hogy fekszek. Én szó szerint rosszul vagyok attól, ha én pihenek, muszáj, hogy reggel felkelek, gyakoroltam mondjuk reggel tíztől, mit tudom én, xy időig. Na és akkor, hogy én utána tudok lefeküdni, és na, hogy igen, most már nyugodjak meg, mert megcsináltam ezt és ezt, és nekem mondjuk az a pihenés, ha bekapcsolok egy filmet” (régibb diák 2). Gyakran megfigyelhető, hogy a pihenés, szórakozás más útját választják a zenei tanuló fiatalok. A közös zenélés, éneklés is kikapcsolódást jelenthet számukra, akár jazz vagy más könnyűzenei műfajokat is érintve. Ugyanakkor nagy az elköteleződés és mindhárom csoport egyetért abban, hogy az eredményekért áldozatot kell hozni, nekik ez a sok gyakorlás és lemondás buliról, lógásról, más tevékenységekről. „Mert minden idődet a zenébe kell fektetned ahhoz, hogy tényleg meg tudjál élni belőle. Mert most középszintű zenészből rengeteg ember van, és most a legjobbnak kell lenni ahhoz, hogy meg tudjál élni igazán a zenéből” (új diák 4). „Mert aki igazán a zenéből akar megélni, az például ahelyett, hogy kimenne focizni a barátaival, vagy otthon fekszik, vagy valamit csinálna, az inkább minden idejét befekteti, de ez csak akkor van így szerintem, hogyha tényleg szereti az ember ezt a zenét, az egész zenét szereti az ember, és tényleg örömmel csinálja, mert akkor nem úgy fogja fel az egészet, hogy most ezt gyakorlok, meg muszáj, hanem örülök, hogy gyakorolhatok is” (új diák 1).

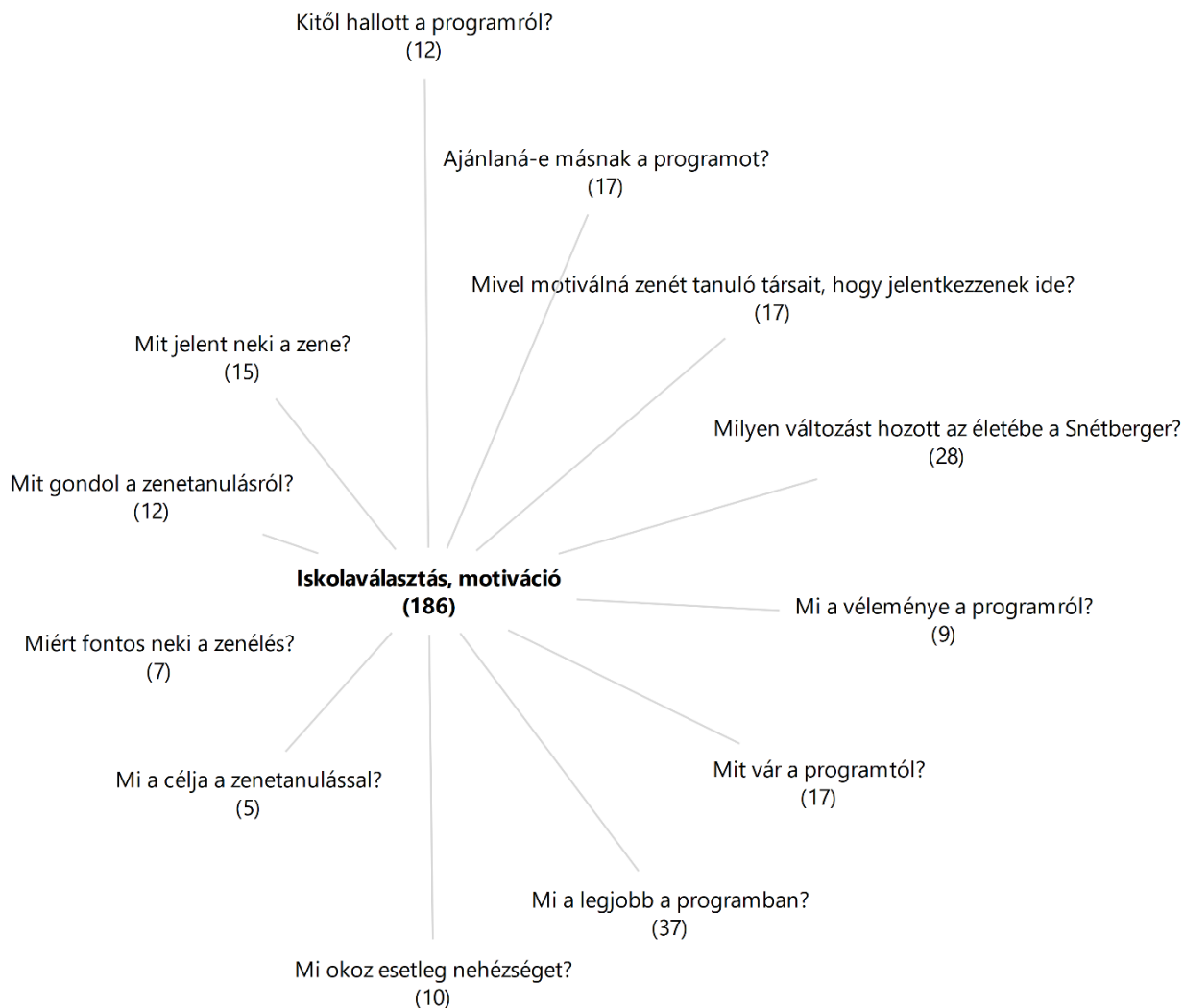

Snétberger Ferenc és egyik tanítványa

(A kép forrása: Facebook (Snétberger Zenei Tehetség Központ - Snétberger Music Talent Center))

A második ábra a tanulók iskolaválasztásának és motivációinak kódszámait mutatja.

2. ábra
Az iskolaválasztás és motiváció kódjainak száma

Az iskolaválasztás, motiváció főképp 12 alkód és 186 válasz rajzolódott ki. A zenetanulás melletti elköteleződés okainak feltérképezésében fontos szerepet játszanak a zenéhez, zenetanuláshoz kapcsolódó gondolatok, érzések. Erre vonatkozó kérdéseink elemzése történik az alábbiakban. A „Mit jelent Nektek a zene?” kérdésre érkező válaszokból négy fő irány rajzolódott ki. A zene örömforrás: „*Számomra ez az egész számomra is örömforrás, az, hogy alkotunk valamit*” (régii diák 3) és feszültséglevezetés is egyben: „*Nekem szoktak lenni*

pánikrohamaim, és amikor csak a hangszer van, vagyis hát velem van a hangszerem, akkor utána sokkal jobban érzem magam” (régdi diák 4). Ugyanakkor karrierlehetőségről is beszélhetünk: „A karrier és az örömforrás, ez egy összekapcsolható dolog, mert hogyha örömed van vele, akkor minden időd belefekteted...akkor egész nap gyakorol az ember. És hogyha egész nap gyakorol valaki, akkor a legjobb lesz, és akkor a karrier is elindul” (új diák 3). Emellett a zene a közösségteremtés eszköze a diákok szerint: „Ez a közösségi zenélés volt az, ami engem úgy megérintett, és amiben úgy tényleg aktívan részt tudok venni, mintsem, hogy így szólózenészként. És hogy tényleg szerintem annak is van egyfajta varázsa, hogyha nagyon sok kommunikációt igénylő feladatról beszélünk, tehát amikor valaki kamarázik, akkor főképp igazából kommunikál a kamaratársaival, és akkor ezáltal is egy kicsit színesebb zenét tud létrehozni, mint mondjuk szóló hangszeren” (új diák 1).

A zenetanuláshoz kapcsolódó gondolatok változatosak és igazán érett gondolkodásról tesznek tanúbizonyságot. Egyfelől érzékelik, hogy a zenetanulás formálja, alakítja az embert, amivel a szakirodalomban is számos alkalommal találkozunk (Román-Caballero és mtsai, 2021; Winston és mtsai, 2022). „Általában azok az emberek, akik a zenével foglalkoznak, azok érzékenyebbek, intelligensebbek, mint az átlagos emberek. Átlagos emberek alatt azt értem, hogy akik nem zenélnek, vagy nem hallgatnak komolyzenét” (régdi diák 1). Emellett hamar felismerték, hogy mind a fizikai, mind a lelki egészség fontos és zenészként erre kiemelten figyelni kell, hiszen a játékan is hallható, észlelhető. „Amilyen az ember személyisége és beszéde, artikulációja ugyanolyan játékos. Tehát, hogyha valaki ideges, akkor úgy is fog játszani. Ezért fontos szerintem a lelki egészség is a fizikai mellett” (régdi diák 2). Ennél a kérdésnél is megjelent a tevékenység okozta öröm jelentősége: „Nekem sokkal inkább a felfedezés öröme, hogy így milyen jó dolgokat tudok. Tehát milyen elképesztő dolgokat tudok kihozni a hangomból, amiket így nem gondolnék, és hogy az évek során is látszik fejlődés” (új diák 5). Ugyanakkor a pozitív érzelmek és hozzáállás mellett érzékelik a pálya nehézségeit és kihívásait egyaránt. „Nagyon nehéz a szakmán belül elhelyezkedni, dolgozni, mert tényleg rengeteg a jó, rengeteg a konkurencia, nagyon sok és csak jobbak jönnek” (régdi diák 1).

A „Miért fontos a zenélés?” kérdésre további érvek érkeztek, ami miatt első helyen áll az életükben ez a tevékenység. Fontosnak érzik, hogy „valami nyoma maradjon a földön, valami lábnyoma legyen maga után az embernek” (régdi diák

3). Újra előtérbe kerültek az érzelmek és az önkifejezés is. *„Talán írsz egy dalt, ami az akkori érzéseidet adja ki belőled. Nekem is volt rengetegszer ilyen, és azóta is, hogyha azokat a számokat játszom, amiket akkor írtam, akkor előjönnek azok az érzelmek, ha boldogság volt bennem, ha szomorúság, bármi.”* (új diák 2). *„Ez egy önkifejező dolog, mert ki tudod fejezni a zenébe azt, amit akkor érzel”* (új diák 4).

A zenetanuláshoz kapcsolódó célok kitűzésénél láthatók közelebbi és távolabbi célok egyaránt. A fiatalabb diákok, akik még kevesebb ideje részesei a programnak még inkább a színpadhoz, magához a zenéléshez kapcsolódó rövidebb távú célokat fogalmazták meg. *„Amikor abban vagy, hogy mondjuk szomorú vagy, mert mondjuk az iskolában valami történt, valami rossz dolog, akkor elmész és akkor zenélsz”* (1 éve a programban lévő diák 4). *„Nekem még van egy csomó kis cél, hogy feloldódjak, de nagyon-nagyon nehéz feloldódni tényleg. De a társaság miatt szerintem ez hamarabb megy”* (új diák 1). Az idősebb tanulók pedig inkább a továbbtanulással, karrierépítéssel összefüggő céljaikra tettek utalást. *„Szeretném azt is, hogy karrierem legyen ebben, meg majd hogyha úgy alakul, akkor én ebből szeretném eltartani magamat is, meg a családomat is, de hogyha mégsem úgy alakul, akkor én ezt mindenféleképpen szeretném tovább csinálni”* (rég diák 2). *„Mint előadóművész, nem tudom elképzelni magam, mert én nagyon stresszes vagyok, nagyon izgulós típus, és mint szólista a színpadon nem tudom elképzelni magam, viszont szívesen tanítanék”* (rég diák 4).

A „Kitől hallottak a programról?” kérdésre érdekes módon mindannyian hasonló választ adtak a fiatalok, személyes ismerőseiktől, rokonaiktól, osztálytársaiktól hallottak róla.

A program ajánlása teljesen egyértelmű volt minden diák számára és számos okot hoztak fel ennek alátámasztására. A legfontosabb és legtöbbször említett érv a tanárokra vonatkozott függetlenül attól, mennyi ideje tagja a programnak. *„A tanárok tényleg mindig azon vannak, hogy a lehető legjobbat hozd ki saját magadból”* (rég diák 1). *„A tanárok elképesztőek, tényleg a legjobbak. Itt fejlődhet az ember a legtöbbet, mert itt nem úgy kezelnek száz százalékban, mint egy diákot, hanem például leülsz velük ebédelni, mesélnek magukról, hogy nekik hogy volt ez a helyzet és hát így nagyon jó az egész”* (új diák 4). *„Az már egy plusz óriási tényező, hogy te Magyarország legjobb zenészeivel vagy körülvéve*

és ők oktatnak, és hát óriási kapcsolatokat lehet kialakítani. Óriási zenésztársakat tudsz találni magad mellé. És ő egy barát” (1 éve a programban lévő diák 1). Talán a legegyszerűbb ok, ami miatt ajánlják a programot a „kényszerhelyzet”, amit ők teljesen pozitív indokként értelmeznek: „Be vagy ide zárva három hétig a hangszerek mellé, és akarva vagy akaratlanul nincs jobb dolgod, mint gyakorolni” (új diák 2). Sok diákot meglepett a társaik kedvessége és emberségessége: „Nagyon jók, kedvesek az emberek” (új diák 3), „Közvetlen mindenki mindenkivel” (1 éve a programban lévő diák 3), „A sztereotípiák így ledőlnek ilyenkor” (1 éve a programban lévő diák 2). Könnyen alakulnak ki barátságok is a tanulók között, ami nagyon vonzóvá teszi a programot: „Itt lehet barátot is szerezni, szerelmet” (1 éve a programban lévő diák 4). „Rengeteg lehetőség van, nagyon jó a társaság, rengeteg ismerős” (régii diák 2). A közösségi élmény nagyon meghatározó a fiatalok életében. „Szerintem ez a legfontosabb ilyen fiatalon, hogy ilyen közösségben legyél. Mert az nagyon nagy erőt tud adni, nagy motiváció” (1 éve a programban lévő diák 4). Többen kiemelték, hogy itt kifejezetten zenei közösségről van szó, ami a kapcsolatok építésére is lehetőséget ad. „Egy picit beleesel ebbe a társaságba, meg ebbe a zenei közösségbe” (új diák 4). „Ennél jobb lehetőséget kapcsolatoknak a megszerzésére nem nagyon tudok elképzelni” (új diák 5). Kiemelten lényeges ezeknek a tanulóknak a gyors fejlődés lehetősége, amelyre kifejezetten az új diákok csodálkoztak rá. „De viszont ez alatt az öt nap alatt érzem azt, hogy ha nem is technikailag, szóval, hogy mit zenélek, de a zenei gondolkodásban nagyon sokat fejlődtem” (új diák 5), „Szerintem minden lehetőség megvan arra, hogy te a fejlődésnek a magas szintjére jussál” (új diák 1).

A zenét tanuló társak motiválására sok érvet tudtak felhozni a fiatalok. Környezeti és emberi okokat egyaránt fel tudtak sorakoztatni. „Nyugodt környezet, a jó levegő, meg ezek a dolgok” (régii diák 3). A gyakorlás is könnyebb ebben a környezetben. Nemcsak azért, mert ez a fő feladatuk, hanem mert minden közel van. „Rengeteget tudsz gyakorolni. El vagy úgymond engedve itt a táborban, hogy nincs az, hogy például az órák után ott kell maradnunk, vagy haza kell menni, hanem mész pár métert és tudsz gyakorolni. Például, ha ebéd van, elmész ebédelni, mész tíz métert megint tudsz gyakorolni” (új diák 4) Újból komoly érvként kerül elő a tanárok személyisége és szakmaisága. „Ismert tanárok vannak, szinte legjobb tanárok vannak itt”. „Hát van egy csomó olyan ismerősöm, aki ugyanígy zenét tanul, és hogy sokkal többet lehet fejlődni itt, mint otthon, és jobban elmagyarázzák a dolgokat, mint egy

órán” (1 éve a programban lévő diák 3). Sokat jelent a fiatalok számára az elfogadó közeg, az egymást segítő hozzáállás is. *„Azért jó ez az egész, hogy itt egy családi közeg van. Tehát abszolút úgy bánunk egymással, mint a testvérek lennének”* (új diák 3). *„Itt tényleg nem kell, hogy az ember megjátssza magát, mindenkit elfogadunk, és akkor mindenki egy”* (rég diák 1). A közösségi érzés mellett a szakmai elhivatottság is meghatározó, ezért vonzó hívószó, hogy *„Itt meg lehet tanulni jó zenésznek lenni”* (rég diák 2). Ezt bizonyítják a korábbi évek sikerei is: *„Még az eddigi táboroknak az eddigi sikereiben is lehetne reklámozni akár, hogy a legjobbak azért mindig ide jöttek”* (rég diák 1).

2023 júliusában a Snétberger Zenei Tehetség Központ diákja ismét felléptek a Művészetek Völgye Völgykomolyzene helyszínén.
(A kép forrása: Facebook)

Kiemelkedő számú kóddal jelenik meg a diákok életének változásához kapcsolódó kérdés. Az új közösség új barátokat is hozott és ez többek életében meghatározó élmény volt. *„Jártam zeneiskolába, és nem voltak zenész barátaim. Én egyedül megerőltettem otthon. És amikor én idejöttem, és láttam fantasztikus zenészeket, művészeket, akikre fel tudtam nézni. Én akkor vettem igazán komolyan a zenét, hogy vannak ilyenek, milyen jó. És a közeg húzott magával”* (1 éve a programban lévő diák 4). Fontosak ezek a kapcsolatok mind emberi, mind szakmai szempontból. *„Azok a kapcsolatok, amik itt születnek meg diákok, illetve zenei segítők és tanárok között, azok nemcsak itt működnek, hanem majd a kurzusok között, kint a nagyvilágban”* (rég diák 1). *„Ugyanúgy szoktuk egymást hívni, hogyha az egyikünknek van fellépése, akkor ugyanúgy elhívjuk a másikat, hogy ugye segíteni, ugyanúgy működnek, mint zenekarok, kamarák”* (1 éve a programban lévő diák 2). Vannak, akiknek szó szerint megfordította az

életét a Snétberger. „És ez a központ, hogy ide bekerültem, ez elég nagy dolog volt számomra, mivel én abban az évben abba akartam hagyni a zenélést. Mert kicsit rossz volt, hogy nekem alig volt időm, mert iskola után rögtön zeneiskolába mentem, én közben még sportoltam is, és az osztálytársaim még csak iskolába jártak, tudtak szórakozni, elmenni, és így nagyon különnek éreztem magam, és a zeneiskolában meg nem éreztem elég jónak magam. De hogy ide felvettek, az egy nagyon nagy dolog volt számomra, és itt nagyon-nagyon sokat fejlődtem. Nem azért csináltam, mert most csinálni kell, hanem mert elkezdtem élvezni. És akkor történt ilyen nagyon nagy áttörés” (régi diák 2). „Ez a hely változtatta meg az egész gondolkodásomat, mert hogy itt már nemhogy középiskolások voltak, hanem már zeneakadémisták, akadémisták, akik a művészeti egyetemre járnak, vagy már itt zenei segítők, nem diákok, és hogyha nem kerülök ide, akkor az én belőlem nem lesz zenész, merthogy én abbahagyom” (1 éve a programban lévő diák 4). Többen kiemelték a zenei fejlődésük gyorsulását, lendületét, alaposságát. „Engem jó érzéssel tölt el az, hogy zeneileg hogyan fejlődtem. Én nagyon sokat tanultam itt technikailag, zeneileg, emberileg” (régi diák 3). „A tanár-diák kapcsolat, az nagyon jó szerintem. Nagyon sokat fejlődtem technikai részből főleg, mert mi kitérünk itt olyan kis apróságokra, amik nagyon fontosak, míg a konziban nem. Itt, ha nem értek valamit, akkor oda tudok menni így akárkihez, nem pont egy vonós tanárhoz, aki még lent van, hanem mondjuk egy fúvóshoz, hogy ezt nem értem, ezt hogyan lehetne csinálni. Volt már rá példa, hogy így segített egy zenei segítő, aki klarinétos volt” (1 éve a programban lévő diák 3). A zenei tanulmányok és az emberi oldal gyakran összefonódik, így különleges tapasztalatokra tesznek szert a tanulók. „Itt tényleg azokkal a problémákkal foglalkozunk, amik kihatnak a hangszerre, személyes, hát igazából az életünkre, mert néha az életünk problémái kihatnak a hangszerre. És akkor ezt a kettőt próbáljuk itt megoldani. És ebből születik meg a zene” (1 éve a programban lévő diák 1). Emellett új műfajok megismerésére is lehetőséget kapnak a fiatalok. „Megismertünk itt olyasmit, amit nem ismertünk azelőtt, hogy jazz” (régi diák 4). Elkerülhetetlen a diákok személyiségfejlődése, amit maguk is észrevesznek. „Azt vettem észre, hogy minden egyes kurzus után érzek fejlődést is, meg változást is. Ugyanúgy a személyiségemben, ugyanúgy a zenében is” (régi diák 1). „Sokkal nyíltabban beszélek, sokkal frappánsabban” (1 éve a programban lévő diák 2). Gyakran megoldódnak a technikai problémák is a gondolkodásmód megváltozásával, a sok beszélgetés következtében. „Viszont egyébként már most is többet kaptam, mint amire számítottam, mert például nagyon sok görcsöt már feloldott bennem

az énekléssel kapcsolatban” (új diák 5). Mivel figyelmet fordítanak a közismereti tárgyakban való fejlődésre is, ezáltal egyrészt nem maradnak le az iskolában, másrészt tanulmányi területen is nő az önbizalmuk. „Tanulásügyileg sokat lehet fejlődni, mert mondjuk eljöttünk angolra, és akkor tudunk majd mondatokat szerkeszteni, de aki nem tud, az nagyon jól meg tudja tanulni a szavakat” (1 éve a programban lévő diák 1). Sokat jelent az is, hogy diákokból tanárokká válhatnak a fiatalok, esélyt kapva egy tartalmas jövő reményére. „Miskolcon van ez a Szimfónia Program, ami hasonló ehhez, és én ott fogok majd komoly tanári állást kapni, mint egyetemi hallgató” (régdi diák 4).

A programhoz kapcsolódó vélemények mind pozitív irányba mutatnak. A tanárok közvetlensége és segítőkészsége újra előkerült: *„Pici ütemenként így beléd verik, hogyha nagyon nehéz a kotta” (1 éve a programban lévő diák 2). Fontos, hogy nem érzik a diákok a vizsgák, számonkérések miatti nyomást és megkülönböztetést, ezért sokkal felszabadultabban tudnak dolgozni, szégyenérzet nélkül. Ugyanakkor van egy egészséges rivalizálás: „Én nem mondom, hogy nincs egyébként tanszakokon belül egy egészséges rivalizálás, mert szerintem az egy fontos dolog. Mert kétféleképpen lehet rivalizálni. Az egyik az, amikor építjük egymást és segítjük, hogy egymást szárnyaljuk túl, és akkor mindketten fejlődnek. A másik pedig a rossz vége, amikor elnyomják egymást” (régdi diák 3). Kiemelték a jó kapcsolatokat is újból, hogy az ember igazán önmagát adhatja és mégis elfogadják.*

A Snétberger Zenei Tehetségközpont növendékei az Országházban (2018)

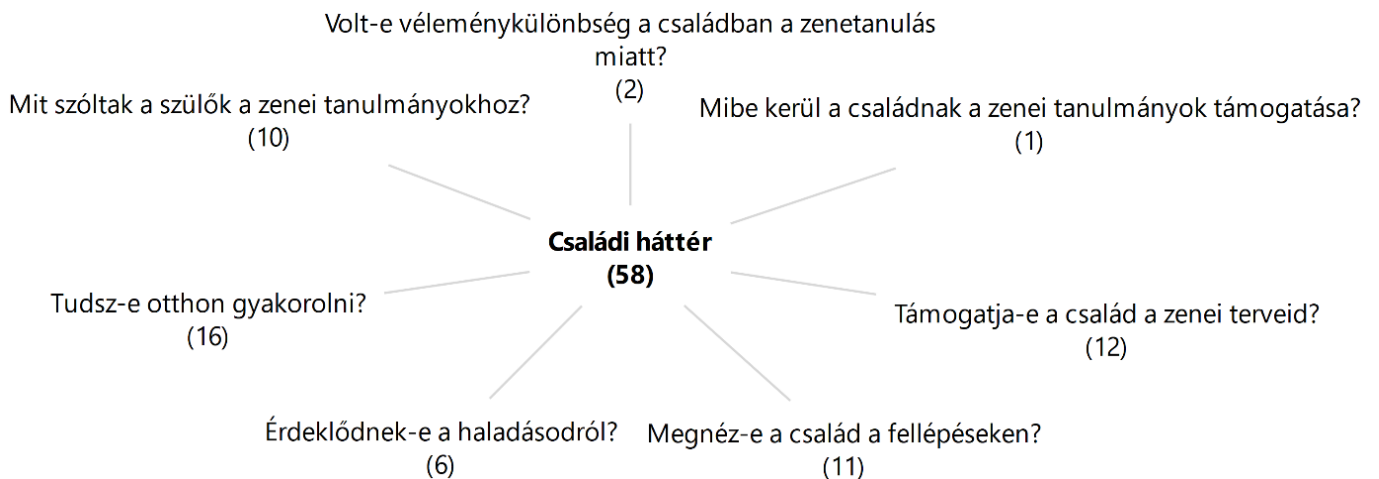
A programhoz kapcsolódó elvárások 90%-ban a zenei fejlődéshez és a zenekari játék lehetőségéhez kapcsolódtak. Emellett újra szóba kerültek az emberi és szakmai kapcsolatok is.

A „Mi a legjobb a programban?” kérdésre kiemelkedően sok válasz érkezett többféle megközelítésből. Ismét kiemelkedő jelentőségűnek bizonyultak a tanárok: „*Ilyen tanároktól tanulni, önköltségből nem tudnám ezt megoldani*” (rég diák 1). Ehhez kapcsolódnak a gazdag lehetőségek, amelyek a kiváló tanárok mellett további fejlődésre adnak lehetőséget. Például hangversenyen való játszás lehetősége: „*Ma lesz kis koncert, ami hogyha többször is fellépsz, akkor nem fogsz a rendes színpadon annyira izgulni*” (új diák 5), „*Ilyen lehetőségeket kapunk, hogy például Berlinben voltunk koncertezni, vagy Svájcban, Franciaországban, és a Snétberger Ferencsel játszottunk egy zenekarban*” (rég diák 3). Stúdiófelvétel készítésére is van alkalom: „*Van most ez a Master Class, és hogy tudunk stúdióban dolgozni, felvételeket készíteni. Most én ezt így magamnak nem engedhetném meg, hogy egy napos stúdiómunkát kifizessenek, hát az rengeteg pénz. És akkor ezt így ingyen meg tudjuk csinálni a központ által*” (rég diák 2). Emellett módjuk van a tanulóknak híres zenekarok próbáira beülni, figyelni és beszélgetni, kapcsolatot építeni a zenészekkel. „*Nemrég a MÁV és a Nemzeti Filharmonikusok tartottak nekünk két napon keresztül kurzust, és nagyon sokat tanultunk. Tehát, hogy zeneileg úgy belement a dolgokba, hogy ez fantasztikus volt*” (1 éve a programban lévő diák 1), „*Meg nekünk például volt olyan, hogy a Fesztivál Zenekarnak a főpróbájára beülhettünk, ami reggel 9.30-tól kezdődött, és délután 2.30-ig tartott, és akkor ott ültünk bent a főpróbán, amit Fischer Iván tartott nekünk. Fantasztikus volt. És már ott is, ugye ezáltal is nem, hogy csak tanultunk, zenét hallgattunk, hanem kapcsolatokat is tudtunk teremteni, és ez is nagyon hasznos volt*” (rég diák 4). Természetesen segítik az egyéni utakat, a zenei továbbtanulás lehetőségének elősegítésével. „*A felkészítésben nekem nagyon segítettek, mikor felvételizni kellett konziba*” (rég diák 4), „*Nekem a szolfézs része, az nagyon-nagyon nem ment, és én minden héten felmentem Pestre a szolfézs órára. És ezt mind támogatták, és órát adtak itt. Azért vetek fel engem a konziba, mert itt annyit fejlődtem, mert ha ők nem lennének, akkor valószínűleg sima gimiben lennék*” (1 éve a programban lévő diák 3). Korábban is említették a fiatalok, hogy sokat segít nekik a fejlődésben, hogy a program idején semmi másra nem kell koncentrálniuk csak a zenére és a gyakorlásra. „*El vagyok szigetelve, és így tényleg tudok csak a zenére koncentrálni*” (új diák 3), „*Ezt a három hetet csak*

erre szánod, és teljes százszázalékos erőbefektetéssel azon vagy, hogy feszegeds a saját határaidat és építsd magadat” (1 éve a programban lévő diák 2). Újra kiemelték a közösség, társaság megtartó erejét is: „Mindenki tud alkalmazkodni ezen a kurzuson, és ez a legjobb” (régiből diák 2). Természetesen próbálnak jó körülményeket, megfelelő hangulatot, változatosságot teremteni a program idejére, ami szintén elengedhetetlen. Figyelemmel követik az ünnepeket és élménydús kikapcsolódási lehetőségeket szerveznek, például: filmnézés, pizsanap, balatoni fürdőzés stb. „Itt kedvesen fogadnak téged és programokkal. Az animátoroknak köszönhetően tegnap is tojást festettünk” (új diák 2), „Meg a tisztasági versenyt meg akarjuk nyerni” (új diák 1), „Még a kaja is jó” (új diák 5).

Az harmadik ábrán a családi háttérre vonatkozó kódszámok eloszlását látjuk.

3. ábra

A családi háttér kódjainak száma

A családi háttér kapcsán 7 alkód és 58 válasz alakult ki. A család támogatásáról minden diák beszámolt. Ez elengedhetetlen a fejlődéshez, haladáshoz. A támogatás mikéntje és mértéke természetesen különböző. Van, akinél „nem elleneztek” és van, akivel „együtt örültek”. Másoknál „eljönnek a koncertre meghallgatni”, vagy „megvették a hangszertokot” és ezzel támogatták. Tehát a támogatás megnyilvánulása széles skálán mozog, de minden megkérdezett tanulónál támogatják a zenei tanulmányokat.

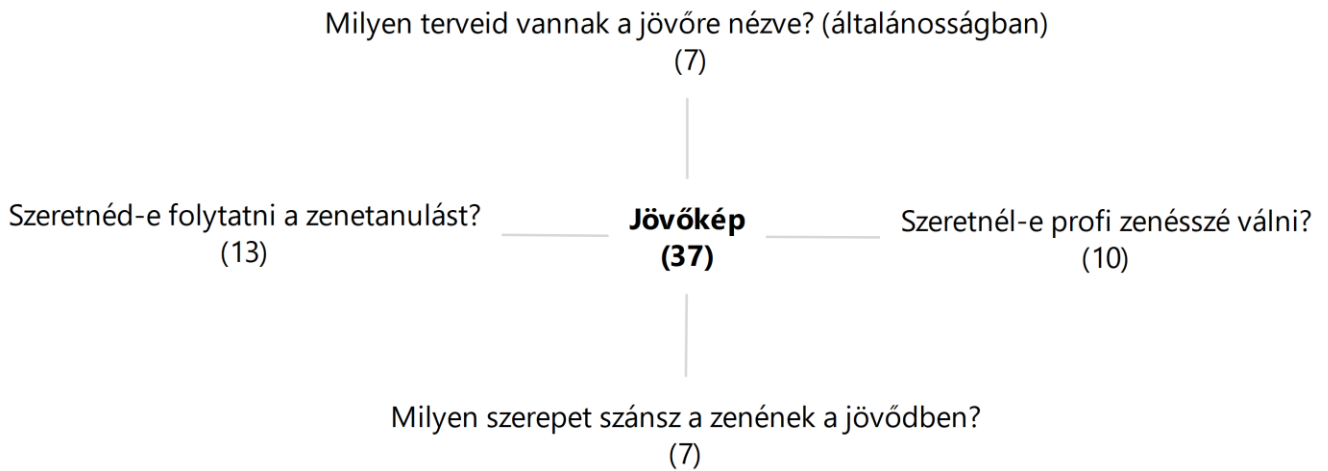
A „mit szóltak a szülők a zenei tanulmányokhoz?” kérdésre pozitív és negatív válasz egyaránt érkezett. A negatív válaszok mögött minden esetben a szülői féltés állt. Egyfelől amiatt, hogy 3-6 hétig távol van a gyerek otthonról, ez inkább a kisebbeknél jellemző: *„Engem nagyon féltettek attól, hogy még ugye nem voltam tizennégy évesen nagyon messze, főleg hat héten keresztül, tehát azért az sok idő”* (új diák 1). Másfelől kockázatosnak találták a pályát, hiszen sérülés miatt előfordulhat, hogy nem tud többé hangszeren játszani az ember, illetve jó zenésszé válni nem könnyű dolog. *„Nekem azért nem örültek, mert tudta azt édesapám, hogy ezen a szakmán, hogyha az ember eredményt szeretne elérni, vagy nagyon jó, vagy semmilyen, és kockázatos”* (rég diák 4). A pozitív válaszok esetén örültek a lehetőségnek és támogatják a gyermeküket a szülők. A zenetanulás miatti véleménykülönbség az előbbi féltő édesapa mellett az iskolából való hiányzás miatt történt. Ahogy korábban írtam iskolai szünetek idejére teszik ezeket az alkalmakat, de az őszi- és tavaszi szünet rövidebb, mint három hét, ezért biztosan van iskolai hiányzás.

A zenei tanulmányok anyagi támogatása kapcsán a hangszervásárlás nehézsége merülhet fel, a program ingyenes a fiataloknak és a korrepetálást és egyéb járulékos dolgokat is igyekeznek támogatni.

A családok számára fontos, hogy figyelemmel kísérjék gyermekeik haladását. *„Mindig a háttérben azért ők ott vannak, hogyha nincsenek is ott fizikailag a koncerten, de mindig megkérdezik, hogy haladok, hol tartok most. Meg édesapám az nagyon sokat fektet a közismeretre is, hogy az is jól menjen nekem, ne csak a zene”* (rég diák 3). Akik tehetik, eljönnek a hangversenyekre is, de a távolság és a munka gyakran problémát jelent. De a felvételeket láthatják és ezen keresztül követhetik gyermekeik fellépéseit, sikereit.

Az otthoni gyakorlás nagyon fontos része a felkészülésnek, fejlődésnek. Ám gyakran kifejezett nehézségekbe ütköznek a diákok. A dobosok esetében például problémát jelenthet az otthoni gyakorlás, ők inkább az iskolában tudják megoldani. A szakgimnazisták számára pedig az időhiány jelent kihívást. Nekik ugyanis délelőtt közismereti, délután pedig zenei óráik vannak és emellett nehéz beiktatni a gyakorlást, de azért fél-egy vagy két órát igyekeznek minden nap gyakorolni.

A negyedik ábrán a jövőképhez kapcsolódó kódok arányait figyelhetjük meg.

4. ábra
A jövőkép kódjainak száma

A jövőképre vonatkozóan 4 alkód és 37 válasz rajzolódott ki. A „Milyen terveid vannak a jövőre nézve általánosságban?” kérdésre kevés válasz érkezett. Vannak, akiket több dolog érdekel és még nem döntött, vannak, akik már biztosan látják a zenei pályára jelentkezésüket. Olyan is van, aki a zenélés mellett más művészeti ágban, illetve a zenéléshez kapcsolódó területen is szeretne kibontakozni: „Szeretném folytatni a költészetet is, meg a zeneszerzést. Engem nagyon érdekel még a hangszerkészítés szakma is, hogy hogyan készül a hegedű” (régdiák 4).

A zenetanulás folytatása minden diák tervei közt szerepel. Vannak, akik már konkrét tervekkel rendelkeznek (külföld is szóba került) és vannak, akik még csak azt tudják, hogy mindenképpen folytatni szeretnék zenei pályafutásukat. Mindhárom csoport nagyon elkötelezett a zene iránt. Nemcsak a továbbtanulás került szóba a „Milyen szerepet szánsz a zenének a jövődben?” kérdésre, hanem megjelentek a hosszútávú célok is. Többen megfogalmazták, hogy szeretnének marandót létrehozni, jobbat tenni az emberek életét: *„Nekem fontos cél az, hogy nyomot hagyjak a világban, mert én is azt akarom, hogy tényleg emlékezzenek rám, és hogy kialakítsak egy olyan dolgot, amit az emberek használni fognak, és segíthetem előre a jazz műfajt egy fokkal”* (új diák 2).

A profi zenésszé válás nem is volt kérdés a fiatalok számára. Azért hajtanak, hogy ösztöndíjat szerezzenek és belföldön vagy külföldön folytassák tanulmányaikat és elsajátítsák a szakma rejtjelmeit.

Különleges történetek

A különleges történetekből 15 sztori rajzolódott ki. Ezek olyan elbeszélések, amelyek meghatározók, érdekesek voltak a diákok életében és megosztották a beszélgetés alkalmával. Ezek közül hármat emelek ki. Az első történet a roma származásból eredő nehézségeket tárja elénk. *„Nagyon sokáig nem is akartak engem, meg az unokabátyámat felvenni zeneiskolába a származásunk miatt. Ezt így ki is kötötték sajnós. Ők attól féltek, az igazgató, a tanárok, hogy elkezdjük, és akkor nem fogjuk úgyse befejezni. Attól féltek az ottani zeneiskolai tanárok, hogy elgondok lesznek velünk. Csakhogy a szomszéd kisfiúnak az apukája egy iskolában tanult a zeneiskola igazgatónőjével, és akkor ő beszélt vele, és akkor így lett hely hirtelen. Azóta folyamatosan mennek oda, és azóta folyamatosan vesznek fel, néha még szólni is szoktak nekem, meg az unokabátyámnak, hogy nincs-e valaki, aki menne oda, és rengetegen vannak most már a zeneiskolában roma származásúak. Szóval azóta, mióta mi befejeztük, ilyen úttörés lett, mert hogy látták, hogy olyan volt ez az egész, mintha példát mutattunk volna ezzel az egészszel”* (rég diák 2). A második sztori a szórakozásról, ennek specialitásáról szól. *„Hogyha mi bulizunk, akkor legalábbis én úgy bulizok, hogy összeülök a zenész ismerőseimmel, egy pohár whisky mellett is. Kávéházi cigányzenét játszunk, és együtt éneklünk, együtt dalolunk nótákat, csárdásokat vigadunk, és akkor azt mondom másnap, hogy hú, egy nagyon jót buliztam. És jól éreztem magam. De semmiféleképpen nem szokott elfajulni addig, hogy reggel 6-kor megyünk haza vagy drogozunk is, vagy akármi ilyesmi. De azt is tudni kell, hogy*

nem az a cél, hogy az ember részeg legyen, hanem, hogy beszélgessen egy jót. És a hangulatfokozó mértékkel szerintem nem baj” (régdi diák 4). A harmadik elbeszélés olyan tervekről és már most is végzett tettekről szól, ami valóban példaértékű. „Magasabb céljaim is vannak, mert nem értek egyet a mai társadalommal ... Szeretném megváltoztatni, a régi értékrendet szeretném visszaállítani a világba, ami egy nagyon nehéz, egyedül lehetetlen szerintem, de talán, hogyha összefogás jön létre, még benne lehet. - És most mit teszel ezért, hogy ez megvalósuljon? - Elsősorban azt teszem, hogy ugye innen kiindulva ezt a központot próbálom reklámozni intézményekben, hogy a tehetségesebbnél tehetségesebb gyerekek el tudjanak ide jutni. Másrészt meg zeneiskolákba járunk el bemutatókat tartani és próbálom megszerettetni a klasszikus zenét a fiatalokkal, akik most általános iskolások” (régdi diák 3).

Úgy gondolom, hogy ezek a történetek érett, komoly gondolkodásról tesznek tanúbizonyságot és láthatjuk, hogy a zenei fejlődésen túl milyen átfogó, az élet több területére is kiható változáson, érésen mennek keresztül a fiatalok a Snétberger Zenei Tehetség Központban.

Összegzés

A tanulmányban a Snétberger Zenei Tehetség Központ legfőbb céljait mutattam be, illetve a diákokkal készített fókuszcsoportos interjúk eredményeit tanulmányoztam a tartalomelemzés módszerével.

A kutatási kérdésekre adott válaszok az alábbiakban olvashatók. Az első kérdés a zenei pályára készülő fiatalok családjában élő zenész családtagok megoszlására vonatkozott. A diákok válaszai alapján a családok 15%-ban nincsen zenész a családban. A hobbizenészek és a hivatásos zenészek hasonló arányban vannak jelen a családokban (42-43 %). Ebből következik, hogy a család zenei múltja jelentősen befolyásolja a gyermekek zenei tanulmányait, hiszen az otthon látott minta hatással van rájuk.

A második kérdés az intézményválasztásra és a zenei pálya iránti motivációjukra irányult. Az intézményválasztás az ismerősök ajánlása alapján történt minden esetben, a személyes pozitív tapasztalatuk révén szavaztak bizalmat a Snétberger Zenei Tehetség Központnak. A zenei pálya motivációi között racionális, emocionális és tradicionális okok egyaránt megjelentek. Racionális okok a zenei pályára való tudatos készülés, elhivatottság, ami megnyilvánul a napi

nehézségek leküzdésében és a rendszeres gyakorlás kihívásában. Az emocionális okok kétirányúak. Egyfelől örömforrást, stresszoldást, biztonságérzetet ad számukra a zenélés, az önkifejezés és kiteljesedés eszköze. Másfelől fontos számukra, hogy adjanak másoknak és boldogabbá tegyék az embereket. A tradicionális okok esetében egyfelől a családi hagyományok folytatása, másfelől a „zenész cigányok” örökségének továbbvitele figyelhető meg.

A harmadik kérdésben a családi háttér és a zenei pálya összefüggéseit vizsgáltam. A családi háttér befolyásolja a zenei pálya fejlődését egyrészt a felmenők példája által, másrészt az anyagi támogatás és érzelmi elfogadás révén. A jövőképre irányuló negyedik kérdés esetében megállapítható, hogy határozott jövőképpel rendelkezett a tanulók nagy része kortól függetlenül. Vannak, akik még bizonytalankodnak a saját tehetségükben és rátermettséjükben, de a diákok nagyobb aránya komoly elhatározással bír arról, hogy zenei pályára szeretne menni.

Meglepő volt számomra az interjúkészítés során, hogy kortól függetlenül milyen éretten és határozottan gondolkodnak a „snétbergeres” fiatalok. Érezhető annak a többoldalú, jól átgondolt támogatási rendszernek a hatása, amivel a Snétberger Zenei Tehetség Központban dolgoznak. Mindez pozitív jövőképet állít elénk és annak megvalósulási lehetőségét, hogy a társadalom értékes tagjaivá válhatnak ezek a fiatalok.

Felhasznált irodalom:

Babbie, E. R. (1986). *The practice of social research* (4th ed). Wadsworth Pub. Co

Dafinoiu, I. & Lungu, O. (2003). *Research Methods in the Social Sciences*. Peter Lang.

Román-Caballero, R., Vadillo, M. A., Trainor, L., & Lupiáñez, J. (2021). Please don't stop the music: A meta-analysis of the cognitive and academic benefits of instrumental musical training in childhood and adolescence. *Educational Research Review*, 35, 100436. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100436>

Sántha K. (2012). Numerikus problémák a kvalitatív megbízhatósági mutatók meghatározásánál. *Iskolakultúra*, Vol. 22. No. 3. pp. 64-73.

Sántha K. (2015). Beavatkozás nélküli vizsgálatok.
<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00115/2007-07-ta-Santha-Beavatkozas.html>
[Letöltve: 2023. 11. 05]

Sántha K. (2022). Kvalitatív tartalomelemzés. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó.

Szűcs, T. (2019). Alapfokú művészeti iskola, egy esélynövelő iskolatípus. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó.

Tódor Imre (2020): A racionális döntéseméletek és az iskolai pályafutás pp. 55-75 In: Nevelésszociológia Elméletek, közösségek, kontextusok, Pusztai (Ed.) Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Winston, J. L., Jazwinski, B. M., Corey, D. M., & Colombo, P. J. (2022). Music training, and the ability of musicians to harmonize, are associated with enhanced planning and problem-solving. *Frontiers in Psychology*, 12.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.805186>
<https://www.snetbergercenter.org/>

**Jelentkezz
a Snétberger
Programba!**

Bővebb információ:
MEGHALLGATUNK.HU

SNĒTBERGER :||